3-a Jaro. N-o 113 — APERAS SEMAJNE — 25. Novembro 1926

SENNACIULO — S.A.T.

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Redaktanto: E. LANTY 14, Avenue de Corbéra, Paris-XIIe	Sidejo de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, Rue Boyer, Paris-XXe	Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig O 27

Profesoro Kammerer, viktimo de burĝa scienco

Profesoro Kammerer estas fama pro siaj eksperimentoj pri heredo de individue akiritaj signoj. Oni intence per tuŝo falsigis biologian preparaĵon lian penege liveritan (bufo, kiu heredis novajn seksajn signojn). Tiel oni volis pruvi, ke Kammerer senhonte trompis sciencularon. Pli ol 10 jarojn oni kalumniis kaj persekutis lin. Oni dekatedrigis lin, li ne havis la eblon labori en eksperimentejo, oni ĉiel malakcelis liajn laborojn kaj finfine false pruvis, ke li estas trompanto ĝuste en la momento, kiam Kammerer intencis aranĝi sian novan eksperimentejon en Moskvo, laŭ propono de Komunisma Akademio de USSR. Laciĝinte kaj ne havante la eblon pruvi, ke li estas malprave akuzata, li mortigis sin la 22-an de septembro. En sia adiaŭa letero al Moskva Akademio li skribis :

«... Pro la faktoj malgraŭ tio, ke mi ne partoprenis la falsigon, mi jam ne povas esti konformulo por akcepti vian proponon. En la sama tempo mi sentas neeblon toleri ĉidetruigon de laboro de mia vivo. Mi esperas trovi sufiĉajn kuraĝon kaj forton por morgaŭ ĉesigi mian malsukcesintan vivon... Mi testamentas tutan mian bibliotekon al Komunisma Akademio...»

La letero estos presita en organo de Moskva Akademio. Notinda fakto estas, ke burĝaj sciencistoj prisilentas la fakton de l' memmortigo. — Nevole memoriĝas alia viena famulo Julius Majer, genia inventinto de leĝo pri sameco de varmo kaj energio. Li finis same tragedie, ĵetinte sin el kvara etaĝo en ŝtuparejon post kiam aro da vienaj patentitaj scienculoj

PROFESORO KAMMERER

«sukcese» kuracis lin per longa kaj sistema sugestio, ke liaj ideoj pri varmo kaj energio estas «evidente malsanaj». La sciencistoj ĉiel penegis sugesti al Majer por kuraci lian cerbon, ke li estas spirite malsana kaj nur tial dorlotas la absurdan ideon pri sameco inter varmo kaj energio. Ili sukcesis, kaj pereigis geniulon, nur tial, ke li ne havis sufiĉan forton por kraĉi al oficiala scienco kaj al ĝiaj servantoj diplomitaj... Jam an ministrejo. ala

scienco ludas rolon de eklezio, kaj ĝiaj servantoj tiun de pastroj.

Eklezio persekutis progresemulojn per inkvizicio, kaj diplomitaj scienculoj persekutas kaj anatemas per kalumnio, dekatedrigo, falsigo, mokoj, ktp. Vojo de progreso estas pavimita de viktimoj de oficiala scienco. Kont (aŭtoro de malmetafizika, defakta filozofio), Marks, Majer, Lenin, Zamenhof, Lobaĉevskij kaj multaj aliaj kolosoj de penso kaj de faro estis malhelpataj kaj persekutataj, mokataj de oficialuloj kaj ĉiuj mortis en mizero. Nur Lenin venkis, sed sole pro tio, ke proletaro perforte eltiris por li scienckronon...

Kial oficialaj sciencistoj malhelpas progreson kaj estontemon ? Ĉar ili estas nur pli malpli lertaj metiistoj. Ili bone taŭgas nur por plenumi laboron menditan de mastro. Sed la mastro ĝis nun estas estantema burĝaro, kiu psikologie malemas al Novo. Pro ĉi kaŭzo profesiaj sciencistoj neniam okupis sin pri io ajn senbezona por iliaj mastroj naciemaj kaj ekspluatemaj — pri lingvo internacia, pri sennacismo (ne internaciismo), komunismo, ktp. (*) En Sovetio okazis ŝanĝo de l' mastroj, kaj la sciencistoj invitas Kammererojn

(*) Ĝis nun pli plezure oni glutus putran kataĉon, ol disputus pri esperanto kun tiaj profesoroj, eĉ en Sovetio !

kaj salutas Ŝennacian Kongreson, eĉ promesas okupi sin pri... lingvo sennacia! Ĉu ne tro malfrue, ĉu sufiĉos fortoj kaj kapabloj?... Kara, malforta Kammerer, dormu en paco, ni aŭdis vin, ni komprenis vin kaj ni daŭrigos vian faron sur nia komuna vojo al Novo!

M. Krjukov.

La fantomo de la nacieco

Kiam en januaro de la nuna jaro, mi forlasis mian funkcion kiel « sekreta » sekretario de la neŭtrala klubo esperantista en Pilsen (la titolon de sekretario posedis alia persono, mi nur plenumadis ĝiajn laborojn), kaj sciigis, ke la kaŭzo estas mia konvinkiĝo kaj ekkonsciiĝo aliĝi al SAT, mi kaŭzis grandan inciton, eble eĉ indignon ĉe la anoj de ĉi tiu « estiminda » klubo. Multaj eĉ neniel povis kompreni, ke povas ekzisti homo sen nacio kaj nacieco.

Do, mi antaŭmetas al tiuj gesinjoroj kelkajn faktojn por prijuĝi.

En Kladno mi trovis laboristedzinon. Ŝiaj gepatroj estis germanlingvanoj en Wien (Aŭstrio). Ŝia edzo, mortigita dum la milito, estis hungarlingvano el Pozcony (nun Bratislava). Iliajn du filojn edukis, ĉar la vidvino ne havis tempon, hungarlingve la patrino de l' patro, nun ili ambaŭ vizitas hungarlingvan lernejon en Bratislava. La patrino edziniĝis duan fojon kun ĉeĥlingva aŭtomobilkondukisto. Kun li, ŝi nun vivas en Kladno. Ŝia tria filo, jam kvinjara, parolas nur ĉeĥe kaj ne scias pri ekzisto de homoj, parolantaj aliajn lingvojn. Kiam li iam kunvenos kun la du aliaj fratoj, ili eĉ ne povos interkompreniĝi. Sed ĉiuj ĉi tri infanoj estos, pere de la patriotaj « lernejoj », edukitaj en malamo kontraŭ « alianacianoj ».

Alia fakto, pli bona, pli publike koninda: la prezidanto de Ĉekoslovakio, D-ro Masaryk mem.

Kiel li mem konfesas en la artikolo « Slovakaj rememoroj », legebla en la « Legolibro de Masaryk », lia patro estis slovako, la patrino devenis el Aŭspitz, kiu estas germana komuno. Ŝi eĉ ne povis legi ĉeĥe. « Kun la patro ni infanoj neniam parolis germane, nur kun la patrino, ni ankaŭ korespondis kun ŝi germane », skribas Masaryk mem, kaj plue: « Ĝis mia dekkvara jaro mi havis nenian nacian konscion. La dulingvecon mi akceptis kiel laŭnaturan fakton. Neniam mi aŭdis nek pensis pri tio, ke ekzistas diferenco inter ĉeĥo kaj germano. Kontraŭe mi sentis tre forte la *socian* kaj klasan diferencon inter ni kaj la germanaj bienposedantoj » (ĉe kiuj lia patro laboris).

Kaj post kelkaj alineoj en la sama artikolo troviĝas jena frazo: « en mia propra familio estis okazoj de tuteca hungariĝo ».

Kaj nun mi aldonas: La edzino (jam mortinta) de D-ro Masaryk estis anglalingva usonanino, Charlotte Garigne, kies familinomon aldonis Masaryk al la sia. Ilia filino Olga fariĝis edzino de la franca Prof. Rebilliod, kaj ili ankaŭ jam havas infanojn. Do, jen la skemo de tiuj generacioj:

Praavo: slovaka — edzino: germana
Ilia filo-avo Tomaŝ Garigne Masarik? — edzino: angla
Ilia filino-patrino:? — edzo: franca infanoj: ?!!

Mi petas vin sinjoroj patriotoj kaj naciistoj, mi petas insiste, klarigu al mi: al kia « nacio » « apartenas » la nepoj de Masaryk? Mi tion tute ne scias.

Nun, koncize, aliaj malgrandaj interesajoj: Mi legis pri ĉeĥino, film-aktorino, kies edzo estas indiana tribestro; kaj alia ĉeĥino, kies edzo estas usona negro; al kiaj nacioj estas ties infanoj?

Ĉar ni ĝuste parolas pri negroj: la sudusonanaj bienposedantoj kaptigis milionojn da negroj el la tuta okcidenta Afriko, tiuj apartenis al proksimume sesdek « nacioj », laŭ la lingvoj. La nunaj idoj de tiuj kompatindaj sklavoj parolas ĉiuj angle, ne sciante alian lingvon — do, ili kiel « samlingvanoj » estus samnaciaj, kiel lia reĝa moŝto, la reĝo de Britio. Ĉu ne vere? En Usono la negroj uzas la korektan anglan lingvon; en Surinam (Guajana) « piĝinon » (jargono de la angla lingvo, t. n. « nigro angliŝ »), kiun neniu anglo bone komprenas. Kaj eĉ pli: en Haitia respubliko, la negroj transformis la francan lingvon al speciala dialekto, kiu estas nun ilia « nacia » lingvo. Simile okazis sur la insuloj Maŭritius kaj Réunion (t. n. « patua morisjus-kreol »); sur la insuloj Fernando Po, San Tome k. a. la hispana lingvo estis transformata. En Alaska la angla lingvo kunmiksiĝis kun indianaj kaj kun eskima lingvoj; tiu ĉi jargono « ĉinuka » (Chinook jargon) estas jam ankaŭ « nacia » lingvo, uzata de homoj kiujn aliajn lingvojn ne scipovas. Tian kunmiksiĝon de « nacioj » kaj eĉ rasoj priskribas Jack London en la « Epizodo de Jees Uck » kaj « Princo Lilolilo » (en originalo eble alia titolo). En Suda Ameriko vivas « nacio », nomata laŭ sia « nacia » lingvo Tupi aŭ Guarani. Sed tiel nomiĝis lingvo *artefarita*, kreita de misiistoj-jezuitoj el la ĉefaj lingvoj por anoj de proksimume 40 diversaj indianaj nacioj kaj triboj. La iamaj lingvoj estas jam de jarcentoj forgesitaj, la artefarita lingvo fariĝis « nacia ».

Kia fantomo estas la nacieco!

Erinazzi *(6444)*.

Principdeklaro

akceptita dum
Kongreso de Belga Gelaborulara Partio la 26an de Marto 1894a en Quaregnon.

1e) La riĉajoj kaj speciale la porproduktadaj rimedoj estas aŭ naturaj fortoj aŭ la fruktoj de la laborado — mana kaj cerba — de la antaŭaj generacioj, same kiel de la nuna generacio. Ili devas konsekvence esti konsiderataj, kiel komuna hereda posedajo de la Homaro.

2e) La rajto pri uzado de tia posedajo de individuoj aŭ grupoj nur povas havi, kiel pravigon, la socian utilecon kaj, kiel celon, certigi al ĉiu homo la plej eble grandan sumon da libereco kaj bonstato.

3e) La realigo de tia idealo estas neakordigebla kun la daŭrigo de la kapitalisma reĝimo, kiu dividas la socion laŭ du klasoj nepre antagonistaj, la unu, kiu povas ĝui la posedajon nelaborante; la alia devigata forlasi ian parton de sia produktado por la posedanta klaso.

4e) La gelaboruloj povas atendi sian plenan liberiĝon nur per neniigo de la klasoj kaj per absoluta aliigo de la nuna socio. Tia aliigo estos ne nur favora por la proletario sed por la tuta homaro. Tamen, ĉar ĝi estas kontraŭa al tutaj interesoj de la posedanta klaso, la emancipado de la gelaboruloj estas farajo de la gelaboruloj mem.

5e) Ili devas celi, en la ekonomia fako, certigi al si la liberan kaj senpagan uzadon de ĉiaj porproduktadaj rimedoj. Tia rezultato povos nur esti atingita en socio, en kiu la laborado komuna pli kaj pli anstataŭas la individuan laboradon, per komuna proprigo de la naturaj fortoj kaj de la laboriloj.

6e) La aliigo de la kapitalisma reĝimo en kolektivisman reĝimon devas nepre esti akompanata de korelativaj aliigoj: a) En la morala fako, per pliigo de la altruismaj sentoj kaj la praktikado de la solidareco. b) En la ekonomia fako, per starigo de ellaborajoj kapablaj plibonigi la vivkondiĉojn de la individuoj kaj havigi al ili koncepton tiel klaran, kiel eble pri la idealo atingota.

7e) Ni do devas celi samtempe la emancipiĝon ekonomian, moralan, filozofian, politikan, historian kaj sciencan de la proletariaro. Tamen, la ekonomia vidpunkto devas esti ĉefa ĉar la koncentrigo de la kapitaloj en la manojn de unu nura klaso konsistigas la bazon de ĉiaj aliaj formoj de ĝia superregado.

Por la realigado de ĉi-tiaj principoj, ni deklaras:

a) Esti samopiniantaj kun tiuj, kiuj batalas por defendi la rajtojn de la laborista klaso kaj de ĉiaj subprematoj ĝenerale, sen diferenco je nacieco, kulto, raso aŭ sekso: b) ke la socialistoj el ĉiuj landoj devas esti solidaraj, la emancipiĝo de la gelaboristoj ne estanta ennacia farajo, sed internacia; c) ke, en sia batalo kontraŭ la kapitalista klaso, la gelaboruloj devas klopodi, per ĉiaj rimedoj, kiujn ili kapablas uzi kaj interalie per la ekonomia agado, por la pliigo de la asocioj sendependaj kaj por la senĉesa disvastiĝo de socialistaj principoj.

Grupa tradukado.

Verviers (Belgio) Septembro 1926-a.

Kiel statas la usonaj laboristoj

Impresoj de delegitoj de la Konsilantaro de la Britiaj Sindikatoj

K-do George Hicks (Ĝorĝ Hiks) prezidanto de la *Trade Union Congress General Council* (Ĝenerala Konsilantaro de Sindikatara Kongreso) kaj K-do Bromley (Bromli) vizitis Usonon antaŭ nelonge. En « The Daily Herald » (La Ĉiutaga Heroldo, 11. nov. 1926) estas mallonge raportite pri iliaj impresoj, rilate al la vivkondiĉoj de la tiea laboristaro. Certe pri tiu demando legos kun intereso niaj legantoj.

Altaj salajroj.

« Ĝenerale, diris K-do Hicks, la salajroj estas altaj. La konstrulaboristoj en Nov-Jorko ricevas minimume 14 dolarojn potage, kaj maksimume 17. Granda estas la diferenco inter ĉi salajro kaj tiu de la anglaj laboristoj, kaj bona pruvo, ke la altaj salajroj neniel domaĝas la produktadon. »

« La konstruprogramo ŝajnas esti treege granda. En ĉiu urbo, kiun ni vizitis, regis granda konstruadaktiveco. »

« Tamen ekzistas senlaboreco en la Usona industrio. Mi vidis ĉe la elirejoj de fabrikoj en Detroit vicojn el 400 aŭ 500 homoj, kiuj petis pri laboro. Kelkokaze la prospereco ŝajnas esti nur supraja. »

« La usonaj laboristoj staras antaŭ malfacilaj problemoj same kiel ni en Britio, kaj al la altaj salajroj respondas nature la karaj vivrimedoj... »

La aĉetpovo de la mono.

« La aĉetpovo de la usona mono, diris K-do Bromley, estas tre pli malgranda ol tiu de la angla. Fakte, unu dolaro havas en Usono proksimume la saman aĉetpovon kiel unu ŝilingo en Anglio.

Por razigi mian barbon kaj tondigi miajn harojn, mi devis pagi unu dolaron, kaj 20 cendojn por cirigi miajn ŝuojn. Estas vere, ke kelkaj lertaj kaj bone organizitaj metiuloj ricevas altan salajron; sed kontraste mi konstatis, ke ekzistas tie treege granda nombro da nekvalifikitaj kaj ne organizitaj laboristoj, kies salajro, konsidere ties aĉetpovon, ne superas la mezan britian normon... »

Pri la Seksdemando

Inter la multaj demandoj, kiuj insiste sin trudas al la progresemularo de l' mondo, estas tiu pri la seksrilatoj. Tri instinktoj estas plej fortaj ĉe la homo: la memkonservada, la seksa kaj la socia. En la nuna skizo, ni konsideru la duan.

Estus malfacile, eĉ neeble, kalkuli kiom da mizero, suferado kaj hipokriteco rezultis el malkuraĝa kaj kontraŭnatura vidpunkto pri seksrilatoj. La lastatempaj eltrovoj de l' psikologio kaj psikanalizo (precipe la laboroj de Freud) montris tre klare, ke teruran kvanton da nervmalsanoj kaŭzis malkompreno en ĉi sfero.

Por ĉi tio ni parte devas danki la kristanajn superstiĉojn, kiuj nedisputeble ĉiam kaj ĉie malhelpadis la liberiĝon de l' virino kaj instruis, ke ĉio koncernanta sekson estas malpura, virinoj ankaŭ. Ankoraŭ hodiaŭ ĉi opinio estas ĝenerala ĉe la kreduloj, almenaŭ supraje. En Anglio hodiaŭ la episkopoj de tempo al tempo priplendas la malmoralecon de niaj tempoj. Ankaŭ ili kontraŭbatalas, laŭ la kutima, infana kaj malestiminda maniero, la naskiĝevitigon, kiu disvastiĝas ĉie en la lando. Tia evitigo estas kontraŭ la volo de Dio, ĝi estas malpia, malmorala, ktp.

Ni nepre scias, ke la seksdemandon neniel influas religio, kredo je dio aŭ simila. Ĝi estas demando pure homa kaj ni devas ĝin konsideri laŭ tia vidpunkto, liberaj de ĉiaj malnovaj antaŭjuĝoj.

Necesas :

1. Forjeto de ĉia mistero. La sekso estas natura kaj fortega instinkto, kiun ĉiu plenaĝulo devas kompreni.
2. Forjeto de l'ideo, ke estas io malaltiga en la sekso. Oni ne bezonas honti pri ĝi, ĉar kie estas reciproka amo, tie la intimaj seksrilatoj estas bela afero.
3. Klara kompreno, ke ĉio ĉi, aŭ eĉ « libera amo », tute ne samsignifas kiel sendistinga intimeco, kio estus ne progreso sed terura malprogreso.
4. Klara kompreno pri plena egalrajteco de viro kaj virino.
5. Kompreno ke trouzo de l' seksinstinkto estas nepre malbona, tiom por la spirita kiom por la korpa sanoj.

Ĉu oni devas kondamni ĉian ekster-edzecan intimecon? Ĉu oni povas pravigi ĉian intimecon enedzecan? Al la dua demando, mi respondas senhezite « Ne ». Kiam edziĝo pro mono aŭ io simila okazas, sendube la eklezio dirus, ke intimeco estas prava, ĉar okazis ceremonio « sankta ». Sed liberpensulo tute ne povas distingi inter tio kaj prostituo. En ambaŭ kazoj oni vendas sin, ĉu kun aŭ sen la beno de la eklezio ne multe gravas.

Kontraŭe, mi senhezite, diras, ke oni ne rajtas kondamni tiujn, kiuj amas unu la alian kaj havas intimecon senedziĝan, je unu kondiĉo, nome, ke ili zorgu, ke infano ne rezultu el ilia ago, kio estas tute facila. Ne ĉiam estas eble edziĝi en la nunaj diablaj tempoj de manko kaj senlaboreco — kiom da miloj tion spertis mi ne ŝatus konjekti. Kaj ankaŭ, pro diversaj kialoj, iuj ne volas edziĝi. Kompreneble. tio nek estas, nek povas esti, la ĝenerala kazo, sed mi ne estas inter tiuj, kiuj kredas ke estas *devo* edziĝi kaj havi familion. Ne ĉiuj havas taŭgan temperamenton por tio; ili faras pli utilan laboron por la estonta sociordo en aliaj aferoj. Se du tiaj personoj renkontiĝas kaj reciproka sento kreskas inter ili, kial kondamni ilin se ili intimiĝas de tempo al tempo?

Eric Biddle *(6259)*.

La « Fundamento de Esperanto » (1) devas troviĝi en la manoj de ĉiu esperantisto kiel konstanta *kontrolilo*, kiu gardos lin de deflankiĝo de la vojo de unueco.

L.-L. ZAMENHOF.

(1) Mendebla ĉe nia Administrejo.

Rezultoj de terakva reformo en Turkmenio

En septembro, Turkmenio festis la unuan jaron de la ter-akva reformo (vidu n-ron 9 de « S-ulo » 1925 j.), kiu estis efektivigita en du distriktoj de la respubliko. Tiu ĉi reformo havas por turkmena kamparanaro preskaŭ historian signifon, ĉar la malnovaj, praavaj ter-akvaj kondiĉoj estis brido sur la vojo al disvolviĝo de la kamparana mastrumo.

Kvankam la riĉularo energie agitis kontraŭ la reformo kaj ĉiel malhelpis ĝian efektivigon, la reformo estis sukcese efektivigata. Ĝi donis akvon kaj teron al 12,510 mastrumejoj, kiuj ilin malmulte aŭ tute ne havis. Estis konfiskata tero kaj akvo ĉe 1,558 ne laborulaj mastrumejoj (ĉe pastraro, komercistaro kaj brutedukistoj, kiuj mem ne kulturos la teron).

Ĉiuj mastrumejoj por la kulturo de novaj parceloj ricevis necesajn kampkulturajn ilojn, maŝinojn kaj semojn. Por tiu celo oni elspezis 1.127,000 rublojn.

La efektivigo de la ter-akva reformo havas ne nur ekonomian, sed ankaŭ grandan politikan signifon. Soveta regadsistemo en Turkmenio konkiris simpation de la malriĉularo kaj pruvis al mezriĉaj vilaĝanoj, ke ĝi ne tuŝis iliajn interesojn, sed nur forigis ĉiujn malnovajn kondiĉojn en la kamparana mastrumado, kiuj ne ebligis al ĝi disvolviĝi. Samtempe reprezentantoj de privata kapitalo en la turkmena vilaĝo ricevis fortan politikan frapon, ĉar la reformo pliakrigis la klasajn kontraŭdirojn, pligrandigis la aktivecon de mez- kaj malriĉaj tavoloj de la vilaĝo, apartiginte ilin de la riĉularo.

Laŭ « Turkmena Fajrero » kompilis
S. Bojev.

Sciigoj el Mez-Azio

En Fergana regiono tiom multobliĝis la aproj, kaj la malutilo kaŭzata de ili al la kamparanoj estas tiom grandega, ke Uzbeka Popola Komisario de Internaj Aferoj estis devigata ellabori vicon da rimedoj por la ekstermado de tiuj bestoj. En distriktoj oni fondas specialajn komisiojn kun la rajto mobilizi loĝantaron por la lukto kontraŭ aproj; oni organizas ĉasgrupojn, altiras al la ekstermado taĉmentojn de ruĝarmeanoj.

★

Vintre, scienco ekspedicio, sub gvidado de akademiano Fersman, (kies nomo jam estas konata al SAT-anoj) esploris en dezerto Kara-Kum riĉegajn sulfurtrovejojn. Nun Turkmenia Scienc-Esplora Instituto denove invitis profesoron Fersman por pli detala esplorado de la sulfurtrovejoj. La ekspedicio jam ekveturis el Ashabad-Poltorack. S. B.

EL BRITIO

La mizero en la Leicestershire-a mindistrikto.

Vizito en la karbminejoj de Leicestershire (elp. Lesterŝir) rapide forigus iajn dubojn, rilate al la urĝa bezono de helpo por la ministoj. Nur la senlaca laboro de la virinoj de la «helpa komitato» mildigis iomete la mizeregon kaj suferadon, kiu ekzistas en la vilaĝoj kaj sole ebligas en multaj okazoj al la ministo kaj iliaj familioj ekzisti.

Nenia helpo estas donata, krom se ekzistas pli ol unu infano en la familio. En hejmo, kiun mi vizitis, estis du knabetoj — unu mortis pro difterito kaj la alia kuŝas pro la sama malsano en la malsanulejo. La patrino estas jam malsana de dekkvar semajnoj kaj tiom malforta, ke ŝi apenaŭ povas al ni malfermi la pordon. Ili ricevas nenian helpon kaj dum du tagoj manĝis nenion krom kelkaj terpomoj. La kuracisto diras, ke la patrino devas eniri malsanulejon, por suferi operacion, kiam ŝi estos sufiĉe forta — sed ŝi plimalfortiĝas ĉiutage pro manko de taŭga manĝajo. Ili eĉ timas malfermi la pordon, ĉar la luiganto minacadas, ke li eldomigos ilin pro nepago de la luprezo.

En ĉi distrikto la helpmono por familio estas 12 ŝil. 6 pencoj kaj en kelkaj aliaj lokoj eĉ malpli. Oni minacas proksiman semajnon tute ĉesi la subtenon, flanke de la «zorgantoj de malriĉuloj».

La patrino de iu el dekdu personoj konsistanta familio, diris, ke ŝi sole bezonas por ilia pano 11 ŝil. 8 pencojn, restas al ŝi 10 pencoj por ĉiuj aliaj necesajoj, do por unu persono malpli ol unu penco. Tamen eĉ ne estas sufiĉe da pano por manĝi.

Plue ni trovis virinon kun ses infanoj, kaj graveda je sepa, kiu nenion havis en la domo por manĝi jam de du tagoj. Aliloke ni vidis ministon, kiu boligis brasikon en akvo por la tagmanĝo por si mem kaj siaj tri infanoj. La edzino kuŝis en la lito «resaniĝanta» de ses internaj operacioj. La kuracisto ordonis, ke ŝi havu nutran kaj fortigan dieton, sed naŭ ŝilingoj ĉiusemajne de la «zorgantaro por malriĉuloj» estas ĉio, kion enspezas ĉi familio. La sama sumo ankaŭ en alia hejmo estas la sola enspezo por familio kun tri je kokluŝo kaj bronkito malsanaj infanoj. La plej juna knabeto, kiu havas aĝon de 14 monatoj, maldikiĝis tiel, ke li aspektas kiel trimonata infaneto, li estis tro malforta por sidi aŭ eĉ levi la brakon. Knabino okjara sidis sur benko apud la fajro, senmove kaj ne parolante eĉ vorton dum la tuta tempo, dum kiu ni restis tie. Mi opinias, ke ŝi eĉ ne ekrigardis, kiam ni eniris la ĉambron, estante tro malforta kaj senenergia. Estis antaŭ du monatoj, kiam la infanoj malsaniĝis kaj la kuracisto ripete diris al la gepatroj, ke taŭga nutra dieto necesas por ke la infanoj povu saniĝi.

Tiuj ĉi ne estas unuopaj tragedioj, sed tipaj okazoj en ĉiuj vilaĝoj. Mi vidis tre malmulte da infanoj, kiuj ne havis ulceretojn sur la vizaĝo, gravajn brustmalvarmumojn aŭ bronkiton. Multaj gepatroj rakontis al mi, ke iliaj infanoj suferas pro tuberkulozo kaj rapide plimalsaniĝas. Kelkaj diris, ke ili timas, ke la etuloj estas tro malsanaj por resaniĝi.

Duono el la infanoj estas ĉifone vestitaj, kaj preskaŭ ĉiuj senbotaj, krom malmultaj al kiuj ni povis havigi ŝuojn. Unu afero kiun mi speciale rimarkis, estis, ke la geviroj, tuj post kiam ni estis enirintaj la pordon, sidiĝis aŭ se ne estis sufiĉe da seĝoj aŭ tabloj por sidi, ili apogis sin al la muroj, neniu verŝajne povis pli longe porti la propran pezon ol dum nepre necesa tempo.

Kortuŝe estis la dankemo de la homoj pro la helpo, kiun la «Virina komitato» donis al ili. Sed kiom malsufiĉe ĝi estas, despli ke nun estas nur la komenco de la suferado, proksiman semajnon, kiam en multaj distriktoj ĉesos la subteno flanke de la «zorgantoj por malriĉuloj», la krizo fariĝos ankoraŭ pli akra.

En la lasta vilaĝo, kiun mi vizitis, mi travivis scenon, kiun mi ne baldaŭ forgesos. Unu virino, kiu estis seninfana dum jaroj kaj treege deziris infanon, naskis lastan dimanĉon knabeton. Li vivis 24 horojn. Alia virino naskis antaŭtempe.. «Ŝi sopiradis dum jaroj infaneton», diris al ni ŝia patrino, «kaj kiam ĝi naskiĝis, ĝi estis tro malforta por vivi kaj mortis dum mia vizito.»

La distrikta vartistino, kiu ĉeestis, diris, ke estis nenia kaŭzo por la morto, krom la nesufiĉa nutrado de la patrinoj dum la lastaj kvar monatoj.

Kiom longe la laboristoj toleros ankoraŭ tiajn suferojn?

Trad. el la «The Labour Woman» (La Laborista Virino).

Jubileo - Ĉeno (1)

GRUPO-DRESDEN, N. 10 mk., g. alvokas la gek-dojn el Warnsdorf (Bohemio); FIELDING (Cardiff) 2 ŝil. alvokas al IVANOVA k. KOĈKIN (Leningrad) k. GUTMANN (Smolensk) NARAY (Strasbourg) 3 fr.; SPOLJARIĈ (Wien) 1 ŝil.; MASLENKO (Brjansk) 1 akcio A, 1 dol. alvokas tiujn K-dojn, kiuj posedas SAT-akciojn sekvi mian ekzemplon; FEILBACHER (St-Polten) 6 ŝil.; K-dino SAVAGE (Blabkburn) 1/6 ŝil.; ANDREEV (Cardjuj) 1,50 rubl. alvokas VASKANJANC (Leninsk-Turkmensk); BOJEV (Poltorack) k. COOK (Manchester); K-do BETA (Hungario) 20,000 kr. k. alvokas K-dojn A. SOADES (Paris), RISVAN KASIMOV (Poltorack).

Adm.

(1) Legu en N-ro 100 de «S-ulo».

Laborista Festo en Parizo

Tiu ĉi okazajo certe estas nek escepta, nek aparte grava; ofte laboristaj festoj okazas en Parizo same kiel ĉie. La celo estas ja ĉiam la sama: kolekti iom da mono por provizi la asociajn kasojn, propagandi por ĉiuspecaj lab. asocioj, kunigi en kvazaŭ familia rondo multajn laboristojn por kune amuziĝi kaj forgesi laŭeble la ĉiutagan ofte malĝojan vivon. Ankaŭ ĉi-foje la celo estis tia. La organizantoj estis el asocio lastatempe fondita: Amikoj de l' unuiĝo. Jam unu monaton antaŭ la festo, la pariza grupo de «Fédération Esperantiste Ouvrière» (FEO) ricevis inviton partopreni ĝin, organizante ekspozicion. Do, je la ĝusta tago kaj horo, alvenis du delegitoj de FEO kun la necesa materialo. Jam ĉeestis multaj K-doj kiuj reprezentis aŭ organizis sian ekspozicion. Estis inter aliaj jenaj ekspoziciantaj organizoj: Junaj Pioniroj de pariza regiono, Socia Venonteco (proleta orfejo), Ruĝa Helpo, Lab. kaj Kamparana Banko, Sportjunularo, «L' Humanité» (La Homaro), pluraj lab. kooperativoj kaj artaj societoj. La eksposicilokoj estis ornamataj per afiŝoj, flagoj, bildoj kaj fotoj. Ĉiuj vendis librojn, disdonis flugfoliojn kaj akceptis la aniĝantojn. La programo estis karakterizata per tio, ke ĝin plenumis nur proletaj amatoroj. Eĉ ne unu profesiulo ĝin partoprenis. Kantis proleta ĥoro de pariza regiono proletajn kantojn; iu K-do el la «Ruĝa muzo» rakontis spritajn monologojn pri aktualaj temoj: kontraŭlaboristaj impostoj, militservo ktp. Aparte ni devas mencii teatrajon, kiun partoprenis junpioniroj; la temo estis kontraŭ milita: Venis sur la scenejon germana soldato, post li ŝteliris franca, kiu pafis la unuan, sed samtempe el la kulisoj oni pafis al la franca soldato, kiu ankaŭ falis apud la germana. Kiam ambaŭ agoniis, el la fundo de l' scenejo aŭdiĝis basa voĉo kiu diris tre malrapide:

Franca soldato! la germanoj vin atakis, ili invadis vian landon, ili vin buĉadis! Mi estas la kapitalismo! Mi estas la militarismo! Mi estas la patrio!...

Flanke de la germana soldato aŭdiĝis sama voĉo kaj parolado. La scenejo nur estis duone lumigita kaj dum la voĉoj aŭdiĝis, ambaŭ soldatoj tordiĝis pro suferego kaj fine mortis. Tiu ĉi alegorio estis akceptata kun ega atento kaj tre impresis. La vesperfesto finiĝis per ĥora kantado de junaj pioniroj kaj per komuna kantado de la «Internacio».

De esp-ista vidpunkto la rezulto ne estis tre bona, ĉar nian ekspozicion ne vizitis multaj personoj. La amuzemuloj estas ja tre ege pli multnombraj ol la lernemuloj. Sed ni faris nian devon... *(835).*

ATENTIGO

Pro diversaj malhelpoj, la oktobro-novembra numero de «Sennacieca Revuo», kvankam ĝi estas jam kompostita, povos esti ekspedata nur kun la n-ro 114 de SENNACIULO. *Adm.*

Faktoj kaj Komentoj

La oficejo de la I. T. F. en Romo detruita.

Laŭ jurnalraportoj, detruis, dum la nokto de la 31-a okt. ĝis 1-a nov., armitaj faŝistaj bandoj la Roman filion de *Internacia Transportlaborista Federacio*.

La sekretariejo de la I. T. F. en Amsterdam pro tio interrilatis kun la holanda ambasadoro en Romo kaj petis lin esplori la staton de la proprajo de I. T. F. kaj sciigi kiamaniere oni povos de la itala registaro postuli kompenson por la detruita ejo. Krome ĝi petis la ambasadoron sciigi, kiamaniere oni povos ricevi garantion por la estonta senmalhelpata laboro kaj funkciado de la roma seketariejo. Rilate al ĉi lasta postulo la centra sekretariejo sin apogas sur la fakton, ke la itala registaro ĉe la starigo de la filio en printempo 1926, estis oficiale pri tio sciigata. Kaj ke tiam la itala registara reprezentanto en Amsterdam sciigis, ke la oficejo povos la sciigitan agadon sen malhelpo efektivigi, se ĝi ne kontraŭos la leĝojn. Kaj ĝis nun ne okazis io neleĝa.

El la informservo de I. T. F.

★

La faŝismo estas kolektiva frenezo.

Profesoro Vern de la Pariza medicina Universitato troviĝis en Bologna, la tagon kiam okazis la atenco kontraŭ Mussolini. Reveninte Francion li diris jene pri siaj impresoj :

« La faŝistaj bandoj estas ekscitataj de la kolektiva frenezo, kies ekvivalentecon oni ĝis nun neniam renkontis ĉe iu popolo... »

Se tiu juĝo estas prava, eble oni devos konfesi, ke la ideoj — [illegible] laŭ la frenezecaj — posedas en si forton.

★

La klasbatalo en Kuba.

Laŭ sciigoj de laboristoj forkurintaj el Kuba, 17 fervojistoj estis fimortigataj de registaraj agentoj dum la antaŭnelonge okazinta fervojista striko, kiu estis subpremata de la registaro laŭ plej ege sovaĝa maniero.

Poste du aliaj propagandistoj laboristaj estis ankaŭ fimortigataj kaj multaj forpelataj el la lando. — *I. T. F.*

★

Oni liberigis senkulpulon.

En Kalifornio oni jus liberigis el la ŝtata malliberejo laboriston Herman Suhr (Sur), kiu suferadis dum 13 longaj jaroj en la kapitalistaj karceroj de tiu malbenita ŝtato. Pro kia krimo ? Nenia. Lia krimo estis, ke li estis membro de la Industriaj Laboristoj de la Mondo (I. W. W.) kaj li provis organizi la laboristaron sur la granda lupola farmobieno de riĉuloj. Tiu laboristaro konsistis el 2300 geviroj kaj geinfanoj, kiuj devis labori en teruraj vivkondiĉoj, preskaŭ nepriskribeblaj. Richard Ford, kunulo de Suhr, faradis paroladon, tiun varmegan tagon, la 3-an de aŭgusto 1913, al la strikantoj, kiam subite aperis graflandaj oficistoj kaj aliuloj, kiuj tuj komencis tumulton per pistolpafoj kaj la rezulto estis 4 mortintoj, 2 ĉe la kapitalista flanko kaj 2 ĉe nia. Nek Ford nek Suhr portis armilon, sed ilin oni sendis al malliberejo por dumviva periodo. Kial ? Ĉar ili estis la ĉefaj organizantoj en la grupo. Kiam la laboristaro havos sufiĉon da povo por eviti, ke la malamiko eltranĉu jarojn el la vivoj de niaj plej bonaj batalantoj ?

J. M. KERR.

★

Dilemo : Sennaciiĝo aŭ fina detruiĝo.

La universala bezono koni la gravajn farojn de la homara historio fariĝis tre evidenta dum la tragediaj okazintaĵoj de la lastaj jaroj. Por ilia bono aŭ por ilia malbono, pli rapidaj interkomunikigaj rimedoj pliproksimigis ĉiujn homojn. La milito fariĝis tutmonda ruinegiĝo, blinda kaj monstra potenco detruiga, ĝiaj bomboj mortigas la infaneton en la lulilo, ĝiaj torpedoj subakvigas la ŝipon ŝarĝitan per nutraĵoj destinataj por la nemilitantoj aŭ la neŭtraluloj.

Ni konscias nune, ke la paco ne povas regi, se ĝi ne estas komuna al la tuta mondo, ke ne povas esti bonstato sen la ĝenerala bonstato. Sed ne povas esti paco kaj bonstato komunaj sen komuna fundo el historiaj konceptoj.

Ĉe manko de konceptoj kapablaj ilin kunagigi harmonie, la rasoj kaj la popoloj forlasitaj al siaj nuraj tradicioj naciistaj, malvastaj, egoistaj kaj ĵaluzaj, iros de konflikto al konflikto ĝis sia fina detruiĝo.

WELLS *(Uels)*.

★

Malkresko de la Britia komerco.
Kresko de l' strikoj.

Laŭ raporto de *Registara Konsilantaro de Komercistoj* estas konstatebla malkresko de la importo je 57.898,893 sterl. funtoj kaj de la eksporto je 97.218,929 funtoj kompare kun la lasta jaro. Plue la raporto montras la kreskon de la klasbatalaj luktoj en la angla industrio.

Jaro	Perditaj labortagoj kaŭze de strikoj, lokaŭtoj.
1900-1905	16.810,000
1906-1911	38.680,000
1912-1917	71.620,000
1918-1923	183.810,000
1924-1926	141.374,000

La lasta nombro nur entenas la strikojn ktp. okazintajn dum 33 monatoj. Komparu kun la antaŭaj nombroj, kiuj rilatas al 5 jaraj periodoj. Sendube estas, ke la klasbatalo en Anglio pli kaj pli ampleksiĝas kaj akriĝas.

4304.

KOREKTO

En la antaŭ nelonge ekspedata Protokola kajero de la VI-a SAT-kongreso estas sciigite, ke la manifesto aldonita estas eldonita de « Supernacia Respubliko ». Ne ĝustas, devus esti : eldonita de *Komitato por la diskonigo de la supernacia ideo.*

Ni profitu la okazon por denove sciigi, ke la interesiĝantoj pri tiu ideo-movado povas ricevi detalajn informojn, skribante al la jena adreso : 3, Place du Panthéon, Paris (Ve).

Iom pri Scienco

Sintezo de la petrolo.

La direktoro de la karbesplorinstituto en Mühlheim (Ruhrregiono) Prof. *Fischer* kune kun *Tropsch* sukcesis sen uzado de egaj premoj ricevi petrolajn produktojn purajn. Principe oni eluzas akvogason kaj laboras ĉe malaltaj temperaturoj sub normalaj premoj. Ĉefe tiel estiĝas parafino kaj benzinecaj kaj oleecaj karbonidoj. La progreso estas simpligo de la aparataro.

★

Novaj esploroj pri fermentoj.

Oni nomas *fermentoj* korpetojn kiuj jam etkvante kaŭzas kemiajn procedojn en vivaj organismoj. Al ili ekzemple apartenas pepsino (stomaka suko), kiu helpas al la digesto de albumenoj en la stomako, plue oksidasoj kaj peroksidasoj igantaj la oksigenan interŝanĝon interne de la ĉelo. La kemio preskaŭ nenion sciis pri la strukturo de ĉi ŝtofoj, ĉar oni ne sukcesis ilin akiri purforme. Al Prof. Willstätter (München), laŭ raporto, tio sukcesis. Li aplikis tiel nomatajn metalhidrogelojn, kiuj elŝiras la fermentojn el la akompanaj korpoj. La esploro montris la specifajn ecojn de apartaj fermentoj. Unu fermento malkonstruas nur ian sukerspecon, la parencan jam ne, ktp. La kemio kaj medicino atendas gravajn rezultojn el tiuj esploroj.

H. MURAVKIN.

NEKRO[illegible]O

Usono (Jersey City N. J.) — Mortis K-do **Stanley Pelkovski**, membro de SAT, en sia 30-a jaro pro malsano akirita dum la milito per gasveneno. La 6-an de sept. okazis lia enterigo sen religiaj ceremonioj. Parolis ĉe la tombo esp-istaj K-doj, kiuj prave honoris lian noblecon kaj sindonecon. Li testamentis sian tutan asekursumon, *2.500 dolarojn*, por la loka grupo por instrui al la laboristaro esp-on kaj porpacajn ideojn. Honoron al la memoro pri nia kumbatalanto por laborista liberigo kaj esp-o

(168).

Junulara Paĝo

IOM PRI LA VIVO DE AŬSTRIAJ LABORISTOJ

En Aŭstrio la laborista junularo same kiel ankaŭ en aliaj landoj, estas tiu, kiu unue devas sperti ĉiujn ekonomiajn krizojn, ĉiujn atakojn kontraŭ la laboristaro. La junuloj estas la unuaj, kiuj estas maldungataj, se kapitalisto trovas necese maldungi laboristojn. Por tia ago ekzistas multaj kaŭzoj, la plej ĉefaj sendube estas, ke junuloj estas malpli subiĝemaj ol la laboristoj, kiuj devas zorgi por familioj kaj, due, junaj gelaboristoj, kiuj ĵus finlernis la metion, ne estas ankoraŭ tiel spertaj en la laboro kiel la plenkreskuloj. Tial estas kompreneble, ke relative pli da junuloj estas senlaboraj ol da plenaĝaj laboristoj.

Do granda parto el la aŭstria senlaborularo estas gejunuloj. Ĝia nombro estas malfacile konstatebla, ĉar ili ricevas nenian subtenon de la ŝtato, kaj sekve ne estas kalkulitaj en la oficialaj statistikoj pri senlaboreco. Post la renverso, en la jaro 1918, la gejunuloj kiuj fariĝis senlaboraj, ricevis kvankam malgrandan, tamen ioman monsubtenon. Sed la konstanta forigado kaj plimalbonigado de la malmultaj t. n. laboristprotektleĝoj, nature ankaŭ tuŝis la leĝon pri senlaborulasekurado. La unuaj punktoj de ĉi leĝo, kiuj estis forigataj, estis 8 pencoja asekuro de la gejunuloj. Nun oni povas konstati la certe rimarkindan fakton, ke la junularo estas devigata pagi ĉiusemajne la asekurkotizojn, sed en okazo de senlaboriĝo ricevas nenian subtenon, kvankam tiu ĉi subteno estas nenio alia krom asekurpremio. La asekurkotizojn, kiujn pagas la gejunuloj, enspezas la registaro kaj subvencias per ĝi bankrotajn bankojn.

Interesa estas la motivigo de ĉi rabo al la junuloj. La ministro de la koncerna ministrejo, Schmitz, diris : « Kial doni al la junuloj subtenon, estus por ili do nur mono por aĉeti frandajojn ». La junularo tre suferas pro tio, des pli ĉar oni dungas amase metigelernantojn kaj post la lerntempo ili estas tuj maldungataj, sen ke ili havis la eblecon labori kiel metiuloj. Tiu ĉi t. n. « metilernantedukado » atingis tian amplekson, ke eĉ la parlamento devis alpreni leĝon, kiu devigas la dungantojn, okupi la lernantojn ankoraŭ tri monatojn post la fino de la lerntempo kiel metiulojn. Sed kiel ĉiuj tiaj leĝoj en Aŭstrio, ankaŭ tiu ĉi nur preskaŭ ekzistas surpapere. Unue ĝi liveras al la dungantoj tro multe da pretekstoj, kiuj ebligas la tujan maldungon, kaj due post la tri monatoj la lernanto tamen estas maldungata kaj envicigata en la granda amaso de tiaj senlaboruloj, kiuj antaŭvideble neniam plu ricevos laboron en Aŭstrio. Krome, la salajro por la unua duonjaro post la lerntempo estas en la plej multaj metioj tiel malgranda, ke la junulo ne havas ian profiton.

Jen alia ekzemplo kiel oni en Aŭstrio atentas la leĝojn, se ili estas iomete favoraj al la laboristoj : Laŭleĝe ekzistas la 44-hora laborsemajno por la gejunuloj malpli aĝaj ol 16 jaroj, sed en preskaŭ nenia laborejo oni atentas tion. Ne nur tial ke, fakte, ne ekzistas tiu ĉi leĝo pri la 44-hora laborsemajno, sed ankaŭ tial ke oni eĉ ne atentas la ĝeneralan leĝon pri la 8-hora labortago. Nur en la grandaj laborejoj, kie la laboristoj laboras 8 horojn, ankaŭ por la lernantoj la labortempo estas 8-hora. Sed en preskaŭ ĉiuj pli malgrandaj laborejoj la metilernantoj estas devigataj labori 9-12 horojn. Ekzistas eĉ malgrandaj metiejoj, kie la lernantoj laboras 14 horojn kaj pli. La meza salajro por tiu ĉi labortempo estas 2 ĝis 10 ŝil. aŭstr. po semajne (7 ŝil. estas unu dolaro). Ekzistas esceptoj, kiel ĉe la masonistoj, kie la lernanto ricevas 25-80 % de la plej malalta metiulsalajro. Sed tio nur estas esceptoj, ĝenerale la salajro estas 2 ŝ. por la unua jaro, 4 ŝ, por la dua kaj 6 ŝ. por la tria. Tre ofte estas la metilernanto misuzata kiel domservisto, infanvartisto, purigisto de la mastra hejmo.

Pri tiuj malfeliĉuloj, kiuj estas devigataj por loĝejo kaj manĝajo servi ĉe la mastro, mi tute ne volas paroli, ili estas fakte sklavoj, kaj laborlimtempo por ili nur tiam ekzistas, se tio plaĉas al la mastro...

Viena Socialisto.

★

PARTIEDUKADO EN SOVETIO

La nombro de organizitaj komunistoj en Sovetio estas 1.025.000. Plej granda parto el ili estas laboristoj aŭ kamparanoj, homoj kiuj permane laboras kaj tre ofte nur preskaŭ hieraŭ vekiĝis por la politika vivo.

Sekve, grandegaj estas la taskoj de la Partio. Ĝi ja regas ŝtaton grandegan, kaj bezonas grandan kvanton da spertaj gvidantoj, kiuj povos paŝo post paŝo anstataŭigi la maljuniĝintojn kaj mortintojn.

Inter la komsomolanoj kaj junpioniroj kreskas anstataŭontoj de komunistoj. Sed dum ili elkreskas, dum ili ankoraŭ trairas la severan lernejon de l' vivo, ĝis ili ekpovos gvidi ŝtatan laboron, multe da tempo forpasos. La laborantojn ni bezonas nun. Kaj la Partio preparas ilin.

Tial ĉe ĉia komĉelo (komunista ĉelo) vintre malfermiĝas partilernejo, en kiu eniras devige ĉiuj partianoj, kiuj, laŭ la decido de la partikomitatoj, ne estas sufiĉe kleraj por viziti pli altgradajn rondetojn. En la partilernejo povas memvole eniĝi ĉiuj senpartiaj laboristoj aŭ kamparanoj.

Kion ili lernas ? Sendube, dum la mallonga duonjaro ili ne povas multon trastudi, sed pomalmulte ili lernas preskaŭ ĉion. Ĝeneralaj studobjektoj estas : matematiko, geografio, natursciencо, partipolitiko, politika ekonomio, historio de la socialista movado, historio de la sovetia komunista Partio, marksista filozofio. Oni ne povas aserti, ke la programo de ĉiuj partilernejoj estas sama. Sed ĝenerale ĝi koncernas la supre nomitajn demandojn.

En la lernejo oni lernas vespere, du aŭ trifoje ĉiusemajne. La instruistoj estas komunistoj, kiuj laboras laŭ la decidoj de partikomitatoj kaj instruas plejparte senpage. Tial la lernejoj por la Partio estas malmultekostaj.

Por la personoj, pli malpli edukitaj, estas organizitaj rondetoj de pli supera grado, kie oni studas preskaŭ la samajn studobjektojn, sed pli profunde.

Ĉiuj supre nomitaj lernejoj ne havas konstantan karakteron, ili estas sezonaj kaj ilia anaro povas ŝanĝiĝi. Sed en distriktaj kaj guberniaj urboj estas partilernejoj, kiuj jam plene konformas al la tipo de konstantaj lernejoj. Ili havas pagatajn instruistojn kaj la lernantoj estas sendataj tien el la tuta distrikto de la partiorganizoj. Plej ofte la lernantoj loĝas en apartaj komunloĝejoj.

La alia pli alta ŝtupo estas la specialaj komunistaj universitatoj, kiuj preparas spertajn laborantojn kaj de kiuj ofte eliras estontaj gvidantoj de la laboristoj. Tiaj universitatoj nur estas en Moskvo, Leningrad, Saratov kaj Minsk. Ĉe tiuj universitatoj ekzistas ankaŭ vesperaj fakoj, kie povas spertiĝi en leninismo kaj marksismo ĉiuj komunistoj, kiuj ne sukcesis trafi en ĉi universitaton kaj estas devigataj dumtage labori.

Fine, ekzistas la « Sverdlovska komunista universitato » en Moskvo, kie estas tri jarojn daŭrantaj kursoj.

P. Kirjuŝin *(4424).*

★

GEPIONIRA MOVADO EN SOVETIO

Ĉi tiu movado sub diversaj nomoj ekaperis en Sovetio en la jaro 1922, kiam la ekonomia stato en la Respubliko jam pliboniĝis. En la komenco de 1923 oni kalkulis 10.000 gepionirojn, sed dum junio de la sama jaro ilia nombro jam superis 75.000. Nun jam estas organizitaj 6 % de la tuta infanaro sovetia. Duono de la pioniroj estas knaboj, la alia duono knabinoj. Post la morto de K-do Lenin la pioniroj ricevis la nomon « junaj leninanoj ». Ĉe aniĝo al la taĉmento, juna leninano dum solena ceremonio donas promeson esti fidela al la laborista klaso. La unua ŝtupo de la gepionira organizo estas la ĉenero, kiu unuiĝas 7-8 geinfanojn kun elektita gvidanto. 2-3 ĉeneroj formas taĉmenton sub estreco de instruanto-komsomolano (1). Ĉiu ĉenero elektas por si revolucian gvidanton, kies vivon ĝi studas kaj aspiras per siaj agoj, esti simila kaj inda al li. Junaj leninanoj devas esti « ĉiam pretaj », en ilia vivo ne devas havi lokon malordemo kaj malbonemo.

---

(1) Ano de komunista unuiĝo gejunulara.

TRA ESPERANTIO

... la laboruloj.

PROLETA ESPERANTO-SERVO GAZETA DE SAT

(Esperanto-Servo)

La 1-an de januaro 1927, *Sennacieca Asocio Tutmonda* konstituos novan institucion, kiu nomiĝos « Esperanto-Servo » (Proleta Esperanto-Servo Gazeta de SAT).

Kial tiu nova entrepreno?

Certe ne pro tio, ĉar SAT nun tro enspezas, sed neceso kaj valoro de tutmonda proleta gazetservo peresperanta evidentiĝis. La VI-a SAT-kongreso unuanime akceptis deziresprimon, ke la Ekzekutivo de SAT, kreu peresperantan Servon. Ĝi do komisiis K-don en Leipzig, por gvidi ĉi novan fakon. Sed gvidanto povos labori por la afero bone kaj kontentige, nur se li renkontos aktivan subtenon kaj komprenon pri la neceso de tiu laboro ĉe ĉiuj prolet-esperantistoj.

Kiel funkciu la « Esperanto-Servo » de SAT?

La centra gvidanto de « Esperanto-Servo » dissendos ĉirkaŭ dufoje po monato la materialon, ricevitan el la diversaj landoj, al ĉiuj lingvoregionaj gazetservantoj. Pro tio en ĉiu lingvoregiono estu

ĉef-gazetservanto,

kies taskoj estas: 1) Traduki la raportojn, ricevitajn de la centragazetservanto, nacilingven; 2) Multobligite en nacia lingvo sendi la raportojn al ĉiuj laboristaj gazetoj de sia lingvoregiono; 3) Provizi la centran gazetservanton kun raportoj pri okazintaĵoj en sia lando aŭ lingvoregiono dissendendaj al ĉiuj landoj. Krome en ĉiu loko, kie estas laboristaj esperantistoj, ankaŭ funkciu

loka gazetservanto.

Do, la *ĉef-gazetservanto* tiukaze ne sendas la manuskriptojn senpere al la gazetoj, sed al la loka gazetservanto, kiu siavice sendas ilin al la laboristaj gazetoj de sia loko (laŭ tiu procedo la gazetoj estas pli kontroleblaj) kaj laŭ neceso ankaŭ al la gazetoj esperantaj en aliaj lokoj de sia distrikto aŭ regiono. En pli grandaj regnoj estas rekomendinde, ke ekzistu, krom la ĉefa kaj lokaj gazetservantoj,

distriktaj gazetservantoj,

kiuj havas la takson, priservi tiujn gazetojn de sia distrikto, kiuj ne povas ricevi la manuskriptojn de loka gazetservanto. Krome la tasko de la distrikta gazetservanto estas, organizi kaj kontroli poste la funkciadon de la gazetservanta laboro en sia distr[illegible] la nacilingve tradukitajn manuskriptojn ne ricevas unue la distriktaj gazetservantoj, ilin la ĉef-gazetservanto sendas *senpere* al la lokaj gazetservantoj, por ke la afero ne prokrastiĝu. La distrikta gazetservanto nur ricevos tiom da manuskriptoj, kiom li bezonas por priservi la gazetojn ne priservatajn de loka gazetservanto.

Kiu organizu la nacilingvan aparaton?

Preferinde estas, se tiu aparato organizos la poresperantaj (landaj aŭ lingvoregionaj) laboristaj organizaĵoj (LEA-organizaĵoj). Ja ili nur gajnas per tio. Ĝis nun jam ekzistis tiaj aparatoj en Anglio, Aŭstrio, Francio, Nederlando, Germanio, ktp., kiuj pli aŭ malpli bone funkciis. Ili memstare serĉis interrilatojn kun eksterlando, por havigi al si la necesan kaj taŭgan materialon. Tiun taskon plenumos depost la 1-a de Januaro 1927 la centra gazetservanto de « Esperanto-Servo ». Li devas liveri la taŭgajn, presindajn en la laborista gazetaro raportojn.

Do, ni nun atendas anoncojn de ĉef-gazetservantoj flanke de la LEA-organizaĵoj. Nur en landoj, kie ne ekzistas LEA-organizaĵo, la laboristaj esp-grupoj tuj ekinterrilatu reciproke, kaj komune komisiu gazetservanton por sia lingvoteritorio. La financaj elspezoj por ĉiu certe ne fariĝos tre altaj, ja ĉio dividiĝas en multaj partoj. Sed la sukcesoj per- kaj poresp-aj, per tiu gazetserva laboro, superas multfoje la elspezitajn por ĝi monerojn. Tio efektive estas elprovita jam en kelkaj landoj.

Kian materialon dissendos la Esperanto-Servo?

Tio tute dependas de la K-doj mem. Artikoloj presindaj en Sennaciulo, ne estos dissendataj per Esperanto-Servo, sed ili estos sendota al la Red. de « S-ulo ». Do, sendu *mal*longajn raportojn pri okazintaĵoj interesaj por la laboristaro; preferataj estas koncizaj raportoj pri *personaj travivaĵoj*. Sed nepre ne tuj sendu tro; pli bone vi sendu malpli, sed nur la plej gravan kaj plej taŭgan. Ankaŭ tradukojn el nacilingvaj gazetoj laŭeble evitu, ĉar plej parte tion ankaŭ, kaj pli rapide ol nia aparato, dissendas la telegrafaj kaj radiaj unioj kaj stacioj. Se vi sendos tiajn tradukojn aŭ tro longajn raportojn, ni ofte devos eble mallongigi, kio kompreneble en ia grado signifas kripligon. Tio estas evitebla, se vi sufiĉe atentas la antaŭe diritan.

Sed nepre informu nin pri *ĉiuj* okazintaĵoj en via regiono. Poŝtkarto ofte sufiĉas, sed skribu almenaŭ ion. Tiel nia nova tutmonda gazetservo tre baldaŭ devos superi ĉiujn aliajn similcelajn instituciojn.

★

Ni atendas la anoncojn de la ĉefaj gazetservantoj pere de la LEA-organizaĵoj aŭ de lokaj grupoj el landoj, kie ne jam ekzistas LEA-organizaĵo. Ĉiu laborista esp-isto partoprenu. Ne pensu: al mi tio ne rilatas; ĉiu male kunhelpu. En la plej grandaj landoj ekzistu pluraj ĉef-gazetservantoj (nome en ĉiu unuopa lando po unu, ekz. en Ĉinio, Ameriko, Afriko, Sovet-Unio k. a.). Sed en la eŭropaj landoj prefere evitu komisii en unu sama lando du K-dojn kiel ĉefajn gazetservantojn, kiel ekz. en Anglio, Aŭstrio, Francio, Germanio, Hungario, Nederlando, Svedio, ktp. Eĉ en kelkaj lingvoregionoj (ekz. Francio, Belgio kaj Svisio), nur bezonus ekzisti unu ĉefa gazetservanto por la tri landoj. Troa ŝarĝigo de la komenco tiurilate nur malhelpus la centran gazetservanton, nome organizi la gazetservojn en ĉiuj landoj. Nin atendas multa laboro, sed se ni sukcesos, tiam certe nia tuta movado ne plu estas haltebla.

Komuna laboro gvidos al la celo! Esperanto pli kaj pli fariĝu efika rimedo en la manoj de la laboristaj esp-istoj por la klasbatalo de la proletaro tutmonda! La sperto montris al ni, ke la « Labeskor » ne povas ĝuste funkcii, ĉar mankas organizita laboro kaj plej ofte la K-doj ne estas spertaj en verkado de raportoj kaj artikoloj. Per aranĝo de tiu institucio ni kredas, ke ni faros grandan paŝon antaŭen. Ni opinias, ke la K-doj komprenas nian grandan mision kaj per ĉiuj fortoj helpos al ni ĝuste plenumi nian taskon. Tuj okupu vin pri tiu afero kaj sciigu la adresojn al « Esperanto-Servo », por ke ni povu signi la gazetservantojn ankaŭ en la adresaro de la nova Jarlibro de SAT.

Ĉion rilatantan al la nova fako sendu al: « Esperanto-Servo », Gerberstr. 24 Hth., *Leipzig C. 1* (Germanio) aŭ se vi povas ŝpari afrankon al la « Administracio de SAT », *Leipzig*.

La Gvidanto: Otto Bässler.

(*Daŭrigo de « Junulara Paĝo »*)

La morreguloj de la junaj leninanoj estas jenaj:

1) Matene ne kuŝaĉi en la lito. 2) Ellitiĝinte akurate ordigi la liton. 2) Zorge sin lavi kaj purigi la dentojn. 4) Esti ĉiam preciza kaj akurata. 5) Ne ĝibi sin. 6) Ĉiam kunhelpi al siaj K-doj dum laboro. 7) Ne fumi cigaredojn. 8) Ne enpoŝigadi la manojn. 9) Gardi la utilajn bestojn. 10) Daŭre memori siajn morojn kaj leĝojn.

A. Sidorov *(5458)*.

★

NIA SESA KAJ KINO

Depost mezo de septembro, en sovetiaj kinoteatroj estas videbla nia VI-a Kongreso en Leningrad. Ĝi eniris kiel « fruntbildo » (paralele al frunt-artikolo — vorto uzata rilate tekstan gazeton) de semajna kino-gazeto sovetia (« Sov-kino-jurnal »).

La filmo bone propagandas por esperanto — ĉu per impona multnombreco de l' kongreso (eliro de kongresanoj el la kongresejo), ĉu per akompanaj surskriboj similaj al jena: « Svedo kaj perso trovis komunan lingvon ».

Ĉar la kino-gazeto estas disvastigata en la tuta lando, ĝi faras grandegan propagandan laboron — milionoj da homoj vidos ĝin kaj konvinkiĝos, ke esperanto estas ne nur sono, sed vivanta fakto.

Tie ĉi ni reproduktas du bildojn el la filmo: kongresanoj eliras post kunsido el la kongresejo kaj la dua — grupo el la kongresa prezidantaro kaj sekretariaro.

1516.

NOVA ESPERANTLINGVA POŜKARTO DE SOVETIA POŜTO

Ĵus aperis en enlanda poŝta trafiko sovetia poŝtkarto kun afrankita respondkarto. Kiel kelkaj jam antaŭe aperintaj specoj de oficialaj sovetiaj poŝtkartoj, ĝia teksto estas presita (gravur-maniere) en du lingvoj — en la rusa kaj esperanta. Do, oficiala uzado de esperanto vastiĝas en Sovetio.

Jen la demando: ĉu aliaj landoj imitos la ekzemplon de Sovetio? Aŭ necesas, ke en ili okazu antaŭe proleta revolucio? Kiel opinias pri tio proletaj esperantistoj?

G. D.

PROPONO DE « STATUTO DE SAT-MILITSEKCIO »

1. Fondita dum la VI-a internacia SAT-kongreso de rusaj ruĝarmeanoj kaj germanaj ruĝfrontbatalantoj « SAT-militsekcio » havas jenajn celojn:

a) kultura unuigado de diverslandaj militistoj kaj militintoj (ruĝarmeanoj, ruĝfrontbatalantoj, soldatoj);

b) atentigo de lokaj SAT-grupoj al laboro inter armeoj;

c) helpado al diverslandaj militistoj en ellernado kaj aplikado de esperanto;

d) agitado per esperanto kontraŭ la burĝa imperialista milito.

2. SAT-militsekcio laboras same, kiel ĉiuj aliaj SAT-sekcioj kaj por siaj deklaroj kaj anoncoj ĝi uzas paĝojn de *Sennaciulo*, en kiu ankaŭ ĝi zorgas pri aperado de tempo al tempo de artikoloj pri vivo en div. armeoj.

3. La sekcio ĉiam zorgas pri konstanta sennacia klaskunfratiĝo de siaj membroj per frateca interkorespondado kaj helpas al diverslandaj militistoj-esperantistoj liverante por ili adresojn de eksterlandaj militistoj.

4. Efektivaj membroj de l' sekcio rajtas esti ĉiuj SAT-anoj militistoj (militintoj). Militistoj, kiuj ne povas pro iaj kaŭzoj (monmanko aŭ io alia) esti SAT-anoj, sed kiuj subtenas ideojn de l' sekcio, rajtas esti amikoj de l' sekcio sen ia kotizo. La amikoj, same kiel efektivaj membroj, rajtas uzi la servaparaton de l' sekcio, sed ne rajtas partopreni balotadon pri diversaj problemoj, balototaj de la sekcio.

5. Ĉiu efektiva membro devas aktive partoprenadi laboron de la sekcio.

6. Por la gvidado de la sekcio ekzistas sekcia prezidantaro, elektata en sekcikunsidoj dum SAT-kongresoj. La prezidantaro havas konstantan sidejon kaj du administrantojn, kiuj zorgas pri la tuta laboro de l' sekcio, starigas necesajn problemojn por solvado de prezidantaro kaj de l' tuta sekcio ktp.

7. Se en iu taĉmento, regimento, bataliono, kompanio aŭ urbo troviĝas ne malpli ol 5 sekcianoj, ili organizas por pli sukcesa laboro lokan ĉelon de sekcio kaj elektas peranton (sekretarion), kiu interrilatas kun sekcia prezidantaro kaj ĝiaj sekretarioj pri ĉiuj necesaj demandoj.

8. Ŝanĝi tiun ĉi statuton rajtas nur ĝenerala balotado de l' tuta sekcio dum la kongreso aŭ (se urĝas) skribbalotado de ĉiuj efektivaj membroj. La balotada estas efektiva, se ĝin partoprenas 2/3 de ĉiuj efektivaj membroj. Tempospaco por skribbalotado estas ne malpli ol unu kaj ne pli ol 2 monatoj. La samajn kondiĉojn la sekcio sekvas por balotado de ĉiuj aliaj.

9. Por 1926-1927 jaro sekcia prezidantaro estas elektita el K-doj Nikolskij (Smolensk), Bässler (Leipzig), Urban (Leningrad), Barthelmess (Berlin), Varankin (Tverj), Stöcker (Düsseldorf). Sekretarioj: K-do R. B. Nikolskij (Smolensk, poŝtkesto n-ro 72, Sovet-Unio); K-do Otto Bässler (Leipzig, C. ?, Gerberstr. 24 Hth., Germanio).

Karaj K-doj! Deklaru vian konsenton al la supra statuto aŭ konigu viajn ŝanĝproponojn al ĝi al unu el la sekretarioj de la sekcio ĝis plej malfrue la unuan de decembro ĉijare. Samtempe anoncu ĉiujn al vi konatajn esperantistojn ruĝarmeanojn, ruĝfrontbatalantojn, soldatojn; organizu sekciajn lokgrupojn en via loko kaj distrikto kaj organizu kunsidon de tiuj K-doj por priparoli ĉi temon ktp., ktp.

Ni atendas vian certan respondon.

Komisiite: *R. B. Nikolskij, Otto Bässler.*

Ĉe la neŭtraluloj.

DOKUMENTO

HELENA RESPUBLIKO

MINISTERIO DE KULTOJ KAJ DE INSTRUADO

N-RO 57. 363.

Ateno, 28-X-26.

Al s-roj direktoroj de la Instruista Instituto « Masralion » la Unuklasaj Instruistaj Institutoj de Elementa Instruado kaj al la Instruista Instituto de la Mezgranda Instruado.

Estas sendube al vi konata la disvastiĝo de la helpa lingvo internacia esperanto. Preskaŭ ĉiuj eŭropaj ŝtatoj jam kondukis la instruadon de ĉi tiu lingvo en siajn lernejojn, iuj kiel deviga fako, aliuj kiel nedeviga.

Opiniante, ke ĝia ellernado ankaŭ flanke de la novhelenoj estus utila al ili, ĉu por ilia propra kleriĝado, ĉu por ilia interrilato kun aliaj nacioj, ni aprobas, ke vi permesu la instruadon de la menciita lingvo al tiuj el la lernantoj, kiuj deziras viziti kursojn de esperanto. La ministro: *G. Didahos.*

ESPERANTISTA KONGRESO DE FRANCIAJ UNIVERSITATANOJ

Antaŭ nelonge (la daton ne menciis la raportanto) okazis en Lyon ĉi tiu « kongreso ». Ĉeestis 10 delegitoj, kiuj, laŭdire, reprezentis 4 grupojn kun sume 81 membroj. Ĉi-okaze la kongresanoj aranĝis publikan kunvenon, kiun ĉeestis prosimume 130 pers. — el kiuj la 40 membroj de la Lab. Esp. Grupo. Parolis nacieme, kiel decas al bona franco, S-ro Kar, la prez. de la Esp. Akademio. Sed nia K-do Marsel Ru aŭdigis poste SAT-anan voĉon, kio iomete skandalis. Oni tamen rakontas, ke la prezidanto de ĉi universitata soçieto, « S-ro » Deperu estas ankaŭ membro de SAT!, kaj ke la sekretario, «S-ro» Kruaze, estas komunisto, ne SAT-ano, sed ano de UEA! Ĉu povas esti? Dum sia parolado S-ro Kar diris, ke la fama cirkulero de la eksministro Berar, kiu malpermesis la instruadon de esp-o en la francaj ŝtataj lernejoj tre malhelpis la movadon. K-ino Geriñ, instruistino, ne povis sin deteni ekkrii: « Nu, ĝuste pro tiu malpermeso mi lernis la lingvon! » Sendube S-ro Kar pensis: al diablo ĉiuj gesatanoj!...

KORESPONDADO

TARIFO

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ: L — letero, PK — poŝtkarto. PI — poŝtkartoj ilustritaj. PM — poŝtmarkoj. bfl. — poŝtmarko sur bildflanko. k. ĉ. l. — kun ĉiuj landoj. esp-aĵo — esperantaĵo.

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Aŭstrio.

K-do *Alois Graller*, Grandenberg, 69, *Poŝto Köflach* (Stirio), serĉas gajajn k. seriozajn gekoresp-antojn en ĉ. l. PK. PI. Skribu multnombre!

— K-do *Josef Withalm*, Lederergass *Krems* (N. O.), precipe kun gefotogra L, PI, bfl. k. ĉ. l. Certe resp.

— K-do *Josef Feilbacher*, Bundesl Werkstätte, *St. Pölten*, dez. koresp. p temoj, L, PK, k. ĉ. l.

Britio.

K-do *H. E. Males*, (kooperativa skril 27, Ritchie Street, Ardwick, *Manche* ke dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PL, k. ĉ. l.

— K-do *Jack Cooper*, 27, Edward Street, *Stockton-on-Tees*, dez. seriozan koresp-adon kun muzikistaro tutmonda.

Germanio.

K-do *Rudi Schneider*, Kronprinzstr. 21, *Leipzig, S. 3*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, k. ĉ. l.

— 3 junuloj (naturamikoj), dez. koresp. pri ĉ. temoj, PK, PM. k. ĉ. l. Adr.: K-do *Willy Müller, Leutersdorf O/L, D, 32, b. i. S.*

— K-do *Hans Angermann*, Kreuzstr. 3, *Rodewisch i. Vogtl.*, dez. koresp. kun ŝak. K-doj k. a. gek-doj, L, PI, k. ĉ. l. Certe resp.

— K-do *Artur Herweg*, Ottenbrucher Str. 10, *Elberfeld*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, k. ĉ. l. L, PI, precipe kun Budapest, Leningrad, Paris k. London.

Hispanio.

K-do *M. R. Simonet*, Str. Peregil, 15, *Palma de Mallorca*, PM k. ĉ. l. Nepre resp. al ĉiuj.

Litovio.

K-do *M. Chadaravičius, Krakės*, Kėd. ap., dez. koresp. pri amatoraj teatroj k. ĉ. l., interŝ. PI, PM. Certe resp.

— K-do *V. Kavaliauskas, Krakės, Kėd.* ap., dez. interŝ. PI, PM, bfl. k. ĉ. l. Resp. garantiata.

— K-dino *E. Chadaravičiute, Krakės*, Kėd. ap., dez., koresp. pri ĉ. temoj, L, PI, k. ĉ. l. Cert. resp.

— *Trys esperantistai, Krakės*, Kėd. ap., dez. koresp. L, PI, PM, k. ĉ. l. Certe resp.

Sovet-Unio.

K-do *Leo Golovanevski*, (komjunulo) Kreŝĉatikski pr. 3, 1-a, *Kiev*, dez. koresp. k. ĉ. l

— Jenaj gek-doj en *Ivanovo-Voznesensk* dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Nepre resp.:

K-do *Naz. Nik. Drojjin*, Gliniŝcevo, Kolcovskaja, 11.

K-do *Fil. Sp. Fillipov*, Ĥutorovo, Melniĉnaja, 63/15.

K-dino *Al. Miĥ Frolova*, Krasnoprudnaja, d. Voroŝilovoj.

K-do *Nik. Nik. Govorov*, Ĥurorovskaja-Sadovaja, 45/22.

K-dino *L. G. Ĵuravleva*, 1-a Blagoveŝĉenskaja, 10.

K-do *V. P. Kiselev*, Novo-Ikonnikovo, 2/22.

— K-do *T. Lopatjuk*, Sekretar. Klubo Janvarskiĥ Masterskiĥ, Tovarnaja, *Odessa*, dez. k[illegible]organ[illegible] pri ĉ. temoj, interŝ. ĵurnalojn, L, PI k. [illegible]m resp.

— K-do *Somolev*, ul. Mizikenĉa, Klub Lenina, Tovarnaja, *Odessa*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PI, k. ĉ. l.

— K-do *Genevski*, ul. Trockogo, 60, Centralnaja Raboĉaja Biblioteka *Odessa*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, L. PI, k. ĉ. l.

— Geknaboj dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PI, PM. k. ĉ. l. Adr.: Trudŝkola, 62, Vneŝnaja, 74, *Odessa.*

Le Gérant: L. GLODEAU.

★ Esperanto-Presejo J. SOLSONA, 9, Rue Hallé, Paris-14e — Telefono: Gobelins 62-71